

Zakład
Utylizacyjny

Port
Czystej Energii

Zakład Utylizacyjny w Gdańsku sp. z o.o.
ul. Jabłoniowa 55, Gdańsk

Port Czystej Energii sp. z o.o.
ul. Jabłoniowa 55, Gdańsk

Protokół z posiedzenia Rady Interesariuszy Zakładu Utylizacyjnego i Portu Czystej Energii w Gdańsku

Posiedzenie Rady Interesariuszy odbyło się 28 marca 2023 r. w Domu Zdrojowym Hevelianum przy ul. Zdrojowej 2 w Gdańsku-Brzeźnie.

W spotkaniu Rady Interesariuszy udział wzięli:

1. Michalina Bielawska, Fundacja ARMAG
2. Barbara Brandt, Gmina Kolbudy
3. Wiesław Chmura, Kowale Business Klub
4. Olga Goitowska, Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku, Przewodnicząca Rady Interesariuszy
5. Łukasz Katlewicz, Politechnika Gdańska, Wydział Chemiczny
6. Sławomir Kizskurno, Port Czystej Energii Sp. z o.o.
7. Dagmara Nagórka-Kmiecik, Wydział Środowiska Urzędu Miejskiego w Gdańsku
8. Grzegorz Orzeszko, Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o.
9. Magdalena Wiśniewska, Wydział Gospodarki Komunalnej, Urząd Miejski w Gdańsku
10. Anna Wołodźko, Wydział Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsk

oraz:

- Monika Łapińska, Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o.
- Dorota Tanaś-Michalak, Port Czystej Energii Sp. z o.o.

Posiedzenie otworzyła Olga Goitowska, Przewodnicząca Rady. Przywitała zebranych i poinformowała o zaplanowanym porządku obrad:

1. Otwarcie spotkania Rady, przyjęcie porządku – Przewodnicząca Rady Interesariuszy, Olga Goitowska.
2. Zatwierdzenie protokołu ze spotkania w dniu 13 grudnia 2022 r.
3. Omówienie wniosku skierowanego do Ministerstwa Klimatu i Środowiska w sprawie poprawki do *Rozporządzenia w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych* z dnia 28 grudnia 2022 r. – PCE, Sławomir Kizskurno.

4. Przedstawienie bieżącego stanu realizacji projektu budowy Portu Czystej Energii w Gdańsku – PCE, Sławomir Kiszkurno.
5. Prezentacja wyników oznaczania zawartości polichlorowanych dioksyn i furanów (PCDD/F5) oraz bifenyli (PCB) w powietrzu w Gdańsku-Szadółkach w latach 2017-2022 – ARMAG, Michalina Bielawska.
6. Program REDU – na jakim etapie jest Zakład Utylizacyjny – Zakład Utylizacyjny, Grzegorz Orzeszko.
7. Sortownia po modernizacji, pierwsze wnioski i wyniki – Zakład Utylizacyjny, Grzegorz Orzeszko.
8. Wybory zastępcy przewodniczącej rady.
9. Regulamin rady, dyskusja nad obecnymi zapisami.
10. Projekt rozporządzenia unijnego dot. ROP, bieżący stan prac – Przewodnicząca Rady Interesariuszy, Olga Goitowska.
11. Wolne wnioski.
12. Zakończenie spotkania.

Po jednogłośnie zaakceptowaniu porządku obrad przewodnicząca przeszła do pkt. 2 – protokołu z ostatniego posiedzenia. W związku z brakiem uwag ww. dokument został poddany głosowaniu i jednogłośnie przyjęty.

Następnie głos zabrał Sławomir Kiszkurno, prezes zarządu Portu Czystej Energii. Poinformował interesariuszy, że Minister Klimatu i Środowiska wydał *Rozporządzenie z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 56)*. Zgodnie z zawartymi w nim wytycznymi frakcję 0-80, czyli frakcję podsitową odpadów komunalnych, należy poddać procesom biologicznym. Nie przewidziano natomiast możliwości przekazania jej do termicznego przekształcenia bezpośrednio po mechanicznym sortowaniu. Tak więc, co do zasady, tzw. podsitówka może być spalana w formie stabilizatu – po zakończeniu procesów biologicznych – jednak nie może być spalana bezpośrednio po procesie mechanicznego sortowania, musi bowiem zostać poddana kompostowaniu przez okres minimum 4 tygodni i spełniać wymogi parametru AT4. Z tego powodu Prezes Zarządu Portu Czystej Energii wystosował pismo do Ministra Klimatu i Środowiska z wnioskiem o zmianę polegającą na uzupełnienie zapisu §5 ust. 1. dodając zapis: „lub zastosowania procesu termicznego przekształcania”. Przy uwzględnieniu tej poprawki frakcja podsitowa będzie mogła być poddana stabilizacji albo bezpośrednio termicznemu przekształcaniu.

Zdaniem prezesa Kiszkurno warto tę zmianę wprowadzić m.in. ze względu na możliwe ograniczenie wydatków, brak potrzeby budowania dodatkowych instalacji biologicznego przetwarzania, zmniejszenie zapotrzebowania na energię, zredukowanie uciążliwości odorowych, zmniejszenie ilości odpadów kierowanych do składowania, a także możliwość uznania wyprodukowanej już części energii z frakcji podsitowej jako energii z OZE. Obecnie wnioskodawca czeka na odpowiedź Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Nowych informacji w tej sprawie można się spodziewać podczas obrad okrągłego stołu na temat gospodarki odpadami, który jest planowany w Warszawie. Natomiast w przypadku braku odpowiedzi

ministra należy zastanowić się nad złożeniem interpelacji sejmowej we współpracy z jednym z posłów z regionu.

W kolejnym punkcie porządku obrad prezes Sławomir Kizskurno omówił bieżący stan realizacji budowy Portu Czystej Energii w Gdańsku: prace ogólnobudowlane, związane z technologią, elektryczne i teletechniczne oraz sanitarne. Wskazał, że zostały już zamontowane wielkogabarytowe elementy układu oczyszczania spalin. Jedną z ważniejszych prac na budowie w ostatnich tygodniach było wykonanie izolacji radiacyjnej części kotła warstwami wełny mineralnej. Postawiono ściany budynku administracyjnego i portiernię, zbudowano też fundament pod zbiornik przeciwpożarowy. Pojawił się też budynek wag: wjazdowej i wyjazdowej.

Zaawansowanie rzeczowe inwestycji wynosi ok. 70 proc., zaś finansowe ok. 65 proc. Prezes Kizskurno stwierdził, że oddanie instalacji nastąpi planowo, tj. w tym roku. Jednocześnie poinformował, że uzyskanie świadectw rozruchów i rozpoczęcie normalnej eksploatacji po regulacjach systemu nastąpi zgodnie z planem przewidującym ok. trzymiesięczne opóźnienie. Rozruchy elementów instalacji mają się zacząć we wrześniu br. i potrwać prawdopodobnie do końca pierwszego kwartału przyszłego roku. Rozruchy będą prowadzone przy wykorzystaniu odpadów udostępnionych przez Zakład Utylizacyjny, który w tym celu zmagazynuje ilość ok. 4 tys. ton.

Realizując kolejny punkt porządku obrad, Michalina Bielawska z Fundacji ARMAG zaprezentowała wyniki kilkuletnich badań zawartości polichlorowanych dioksyn i furanów (PCDD/Fs), polichlorowanych bifenili (PCBS) oraz heksachlorobenzenu (HCB) na terenie Gdańska w latach 2017-2022. Zapowiadając jej wystąpienie, prezes Sławomir Kizskurno zwrócił uwagę na fakt, że temat dioksyn i furanów wykorzystywany jest przez jedną z organizacji ekologicznych do straszenia społeczeństwa, by utrudnić funkcjonowanie tego typu obiektom jak Port Czystej Energii. Zasadne jest więc wykonywanie pomiarów tych substancji w Gdańsku i ich analiza jeszcze przed oddaniem instalacji, aby przekonać się, czy rzeczywiście stanowią zagrożenie dla ludzi.

Jak poinformowała Michalina Bielawska, do badania wybrano 5 punktów na obszarze Gdańska. Pierwsze pomiary zostały przeprowadzone w przedostatnim kwartale 2017 r. Próbniki zamontowano w pięciu różnych punktach miasta, czas ekspozycji wynosił średnio 28 dni. Badania odbywały się w czterech seriach w przeciągu roku: luty-marzec, maj-czerwiec, sierpień-wrzesień, listopad-grudzień.

Prelegentka naświetliła aspekty prawne dotyczące problemu ww. szkodliwych substancji w Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Konwencji Sztokholmskiej z 2004 r. Następnie omówiła źródła emisji dioksyn i furanów w środowisku. Największe to: spalanie węgla, biomasy oraz odpadów w tzw. sektorze komunalno-bytowym, a więc w gospodarstwach domowych. M. Bielawska przedstawiła też informacje o sposobach wnikania dioksyn do organizmu człowieka, który dokonuje się w 90% poprzez skażoną żywność i wodę, w przypadku wdychanego powietrza jest to parę %, w zależności od publikacji.

Analiza wyników badań przeprowadzonych przez ARMAG na terenie Gdańska prowadzi do wniosku, iż w większości okresów pomiarowych stężenia dioksyn i furanów występują na niskim poziomie. Jedynie sporadycznie, w niektórych punktach pomiarowych i w niektórych kwartałach, wystąpiły wyższe stężenia. W przypadku dioksyn PCDD/Fs te maksymalne wyniki zanotowano w II kwartale 2019 r. Zdaniem prelegentki potencjalnym źródłem wyższego stężenia dioksyn w niektórych kwartałach mogły być: spalanie węgla, biomasy i (prawdopodobnie) odpadów w gospodarstwach domowych, transport samochodowy oraz składowisko odpadów.

W nawiązaniu do przedstawionych wyników badań prezes Sławomir Kiszkurko zapytał, czy można z nich wyciągnąć wniosek, że nie ma wyraźnego trendu wzrostowego poziomu dioksyn w powietrzu.

Michalina Bielawska potwierdziła, że przez większość okresu badań były to niskie poziomy, za wyjątkiem incydentalnych wzrostów, porównywalnych do wyników np. ze Śląska i Zakopanego. Wskazała, że obecnie nie ma ustalonych norm dotyczących ww. substancji toksycznych w powietrzu oraz obowiązku pomiarów zanieczyszczeń. Normy związane z dioksynami i furanami dotyczą jedynie żywności i wody.

Grzegorz Orzeszko zapytał o przypuszczalne powody różnic w pomiarach w poszczególnych latach, np. dlaczego najniższy poziom dioksyn w badanych punktach zanotowano w 2018 r. Zdaniem prelegentki nie ma na to pytanie jasnej odpowiedzi poza taką, że najprawdopodobniej źródłem była niska emisja z gospodarstw domowych.

Barbara Brandt zauważyła, że w jej gminie w roku 2022 nastąpił spadek ilości odpadów komunalnych odbieranych z gminy. Było ich o 20 proc. mniej, co każe przypuszczać, że zostały zagospodarowane w inny sposób, najprawdopodobniej jako opał, z powodu wzrostu cen węgla.

Sławomir Kiszkurko przypomniał badania prof. Grochowalskiego na osiedlu domków jednorodzinnych w Krakowie. Wyniki pokazały wysokie stężenie zanieczyszczeń w powietrzu w porównaniu z innymi punktami miasta. Michalina Bielawska podkreśliła, że w późniejszym okresie, po wprowadzeniu zakazu palenia węglem w Krakowie, nastąpiła znacząca poprawa jakości powietrza, co potwierdziło źródło zanieczyszczeń.

W kolejnym punkcie obrad głos zabrał Grzegorz Orzeszko, prezes Zakładu Utylizacyjnego w Gdańsku. Nawiązując do wcześniejszych wypowiedzi, poinformował, że od lipca br. wyraźnie zmniejszyła się liczba przyjmowanych odpadów wielkogabarytowych. Przypuszczalnym powodem tego zjawiska jest wykorzystywanie ich przez mieszkańców jako opał. W innych zakładach utylizacyjnych w kraju również notuje się spadki rzędu 20-30 proc.

Następnie G. Orzeszko przeszedł do omówienia realizowanego przez Zakład Utylizacyjny programu REDU, którego celem jest minimalizowanie emisji związków odoronośnych. Omówił część techniczną i organizacyjną programu. Podkreślił, że kluczowe prace nad systemem odgazowania w 2023 r. dotyczą zamknięcia kwatery 800/1; w pierwszej kolejności

zostaną wykonane skarpy. Budowa dodatkowych kolektorów gazowych zaowocuje skróceniem tras od poszczególnych studni gazowych oraz dywersyfikacją źródeł pozyskiwania gazu.

Podsumowując rok 2022, prezes Orzeszko podkreślił stabilną pracę systemu odgazowania, stopniową optymalizację procesu kompostowania, zredukowaną ilość składowanych odpadów o potencjale biologicznym co będzie skutkowało redukcją potencjału gazowego w przyszłości. W kwestii monitoringu oddziaływania zakładu na otoczenie poinformował, iż w porównaniu z poprzednim rokiem zanotowano zmniejszoną liczbę dni ze zgłoszeniami zewnętrznymi (21).

Do najważniejszych zadań w ramach programu REDU na rok 2023 G. Orzeszko zaliczył utrzymanie wysokiej sprawności systemu odgazowania i jego modernizację, rekultywację skarp kwatery, dalszą optymalizację procesu kompostowania, wdrażanie systemu predykcyjnego utrzymania ruchu oraz dostosowanie do zmian prawnych i do współpracy z Portem Czystej Energii, w związku z jego planowanym uruchomieniem.

W kolejnej części spotkania Rady Interesariuszy G. Orzeszko przedstawił prezentację „Sortownia po modernizacji, pierwsze wyniki i wnioski”. Podkreślił, że przeprowadzona modernizacja sortowni zwiększyła efektywność i elastyczność instalacji oraz umożliwiła wyodrębnienie aż 14 rodzajów surowców. Prelegent omówił też realia rynku surowców wtórnych na przykładzie makulatury oraz folii: transparentnej oraz zmieszanej (kolorowej).

Na zakończenie Grzegorz Orzeszko podsumował dotychczasowe efekty modernizacji sortowni: wysoki uzysk oraz czystość produktów, większą wrażliwość na zanieczyszczenia, większą wrażliwość na zmienność rynkową, dużą elastyczność i potencjał do oszczędności energii oraz maksymalizację uzysków. Podkreślił też aktywną współpracę z odbiorcami oraz potencjał aktywnego zarządzania surowcami z instalacji. Omówił też potencjał instalacji w świetle zmienności rynkowej (tworzenie buforów magazynowych, żeby „móc sprzedawać nie wtedy, kiedy musimy, lecz kiedy chcemy”).

Po zakończeniu serii prezentacji zaproponowano, aby punkty 8, 9 i 10 porządku obrad zostały przełożone na kolejne posiedzenie Rady Interesariuszy. Zmianę przegłosowano jednomyślnie.

W ramach punktu Wolne wnioski Sławomir Kiszkurko zaproponował, aby strona społeczna wyraziła swoje oczekiwania dotyczące wymiany informacji i współpracy z Portem Czystej Energii oraz Zakładem Utylizacyjnym.

Barbara Brandt zwróciła uwagę na fakt, że mieszkańców bardzo interesuje problem ceny za odpady – czy opłaty wzrosną w 2023 r. w związku z wykonywanymi pracami modernizacyjnymi i inwestycjami.

Wiesław Chmura zaakcentował potrzebę edukacji obywateli w zakresie sortowania oraz termicznego przekształcania odpadów i zasugerował, aby przedstawić wyniki badań na temat

zawartości substancji toksycznych w powietrzu, dioksyny i furany, na szczeblu lokalnym, np. podczas posiedzeń rad gmin.

Michalina Bielawska wyraziła zainteresowanie tym pomysłem ze strony Fundacji ARMAG i otwartość na działania edukacyjne.

W związku z wyczerpaniem agendy spotkanie zakończono.